

DRAAIBOEK GEDWONGEN HUWELIJKEN

HOE GA JE OM MET SIGNALEN VAN
GEDWONGEN HUWELIJKEN IN MECHELEN?

INHOUD

Inleiding	3
Definities	4
Preventie	5
Omgaan met signalen	6
1 / Detectie	7
2 / Wat met mijn beroepsgeheim?	7
Wat doe je?	10
3 / Acute situatie	12
4 / Niet-acute situatie, maar toch een veiligheidsrisico	13
5 / Niet acuut, geen veiligheidsrisico	14
6 / Verder traject	15
7 / Tips en tricks	15
Meer weten?	16
1 / Stedelijke visie op gedwongen huwelijk	17
2 / Overkoepelende kaders	17
3 / Partners en experts	18
– Veilig Huis Rivierenland	18
– CAW Boom Mechelen Lier	19
– Agentschap Opgroeien	20
– Agentschap Integratie en Inburgering	21
– dOT vzw	22
– GAMS	22
– Ella vzw	23
– Instituut voor de Gelijkheid van Vrouwen en Mannen	23
Bijlagen	24
Signalenlijst	24
Wat kan je zien of merken bij een mogelijk slachtoffer?	24
Bij aankondiging en/of aangifte van het huwelijk	25
Aanmeldingsformulier Veilig Huis Rivierenland	27

INLEIDING

Gedwongen huwelijk, een beladen term. Maar het bestaat, ook in Mechelen. Daarom besliste Stad Mechelen om een draaiboek uit te werken waarmee professionals, zoals jeugdwerkers, leerkrachten, hulpverleners of begeleiders die in Mechelen geconfronteerd worden met gedwongen huwelijken aan de slag kunnen gaan. Professionals moeten immers kunnen reageren en hulp kunnen bieden wanneer er effectief sprake is van een verontrustende situatie of dwang. Samen met verschillende partners tekende Stad Mechelen daarom dit draaiboek uit. Elke partner zette zijn expertise in om te komen tot een coherente aanpak. Zowel bij vermoedens als bij acute en minder acute situaties. Dit draaiboek geeft een houvast en een menukaart aan opties en mogelijke reacties. Zo kan je in elke situatie de meest geschikte aanpak op maat ontwikkelen.

Het eerste deel van dit draaiboek gaat dieper in op wat een gedwongen huwelijk juist is. Waar ligt bijvoorbeeld de grens met een gearrangeerd huwelijk? En wat is het verschil tussen een gedwongen huwelijk en een schijnhuwelijk? Maar weten wat een gedwongen huwelijk precies inhoudt, is niet voldoende. In bepaalde gevallen is het immers ook noodzakelijk om actie te ondernemen.

Het tweede deel van dit draaiboek staat kort stil bij de preventie van gedwongen huwelijken, waarbij we focussen op relatievorming en partnerkeuze bij jongeren. Ook het verhogen van weerbaarheid en het bieden van een luisterend oor is een belangrijk preventief element.

In het derde deel van het draaiboek wordt toegelicht hoe je signalen van gedwongen huwelijken detecteert en hoe je daarmee omgaat. Daarnaast staan we stil bij hoe het melden van bepaalde signalen zich verhoudt tot het beroepsgeheim. Het vierde deel geeft weer wat je concreet kan ondernemen in verschillende situaties.

Tot slot geeft dit draaiboek nog een hele reeks nuttige info en partnerorganisaties mee die je kan contacteren indien je meer info of hulp nodig hebt.

We danken dan ook alle organisaties die mee hun schouders zetten onder dit draaiboek. Hopelijk kan het als voorbeeld dienen voor andere steden en gemeenten, of zelfs voor een bredere aanpak. Want het fenomeen gedwongen huwelijk niet stopt aan de gemeentegrenzen.

Wil je meer info over de integrale aanpak van gedwongen huwelijken van Stad Mechelen? Neem dan contact op met de [afdeling Preventie en Veiligheid](#).

DEFINITIES

Als stad stellen we ons neutraal op tegenover ethisch morele waarden. Daar vellen we geen oordeel over. Waar we ons wel tegen verzetten, is het uithuwelijken van minderjarigen (de minimumleeftijd om te huwen in België is 18 jaar) en van meerderjarigen tegen hun wil. Dat is geen oordeel over tradities of culturele normen, maar het verhinderen van wettelijke strafbaarheden, zoals gedefinieerd in België en Vlaanderen.

Daarom is het nodig om goed te weten waarover we spreken. Er is een grote verscheidenheid aan termen die gekoppeld en geassocieerd worden met dit thema. Dat veroorzaakt verwarring en misinterpretatie. We lijsten de belangrijkste definities op:

GEARRANGEERD HUWELIJK: een huwelijk dat wordt geregeld door een derde partij, mét vrije en volledige toestemming van beide betrokken personen.

GEARRANGEERD MIGRATIEHUWELIJK: een gearrangeerd huwelijk (zie hierboven) waarbij een van de huwelijkspartners van het buitenland naar België komt.

SCHIJNHUWELIJK: een huwelijk, met volledige toestemming, met als (enig) doel het verkrijgen van een verblijfsrecht voor minstens een van de partners.

- *Art 146bis BW: Er is geen huwelijk wanneer, ondanks de gegeven formele toestemmingen tot het huwelijk, uit een geheel van omstandigheden blijkt dat de intentie van minstens één van de echtgenoten kennelijk niet is gericht op het totstandbrengen van een duurzame levensgemeenschap, maar enkel op het bekomen van een verblijfsrechtelijk voordeel dat is verbonden aan de staat van gehuwde.*

SCHIJNWETTELIJKE SAMENWONING: een wettelijke samenwoning, met volledige toestemming, met als (enig) doel het verkrijgen van een verblijfsrecht voor minstens een van de wettelijk samenwonenden.

- *Art 147bis BW: Er is geen wettelijke samenwoning wanneer, ondanks de geuite wil van beide partijen om wettelijk samen te wonen, uit een geheel van omstandigheden blijkt dat de intentie van minstens een van beide partijen kennelijk enkel gericht is op het bekomen van een verblijfsrechtelijk voordeel dat is verbonden aan de staat van wettelijk samenwonende.*

SCHIJNLIEFDESHUWELIJK: een huwelijk dat berust op oplichterij, naïviteit en liefdesbedrog, waarbij een van beide partners, die oprecht en te goeder trouw is, wordt bedrogen door de andere, die van zijn of haar gevoelens en lichtgelovigheid profiteert om voordelen te verkrijgen die gekoppeld zijn aan verblijfsrecht.

GEDWONGEN HUWELIJK: de vereniging van twee personen waarbij de vrije en volledige toestemming van ten minste één persoon ontbreekt.

- *Art 146ter BW: Er is evenmin een huwelijk wanneer het wordt aangegaan zonder vrije toestemming van beide echtgenoten of de toestemming van minstens een van de echtgenoten werd gegeven onder geweld of bedreiging.*

GEDWONGEN SAMENWONING: een wettelijke samenwoning zonder vrije toestemming van minstens één van de wettelijk samenwonenden.

Ook combinaties zijn mogelijk, bijvoorbeeld een gedwongen schijnhuwelijk of gedwongen schijnwettelijke samenwoning. Daarbij wordt een van de partners gedwongen te huwen of wettelijk samen te wonen, om zo het verblijfsrecht voor de andere partner te kunnen verkrijgen.

Zowel gedwongen huwelijk als schijnhuwelijk en schijnwettelijke samenwoning zijn niet toegestaan in België en dus strafbaar. Bij een schijnhuwelijk is in de strikte zin van de definitie geen sprake van een slachtoffer, aangezien de betrokkenen dit beiden uit vrije wil doen. Hoewel dat ook zeker een aanpak vraagt, nemen we het hier niet op. We verwijzen daarvoor naar de reeds bestaande procedures binnen de Cel Schijnhuwelijk van de stad.

Dit draaiboek richt zich dan ook enkel op de dwangsituaties waar een van de partners slachtoffer is, of eerder, dreigt te worden, zodat we daar de nodige hulp kunnen bieden.

PREVENTIE

Preventie van gedwongen huwelijken gebeurt op verschillende vlakken. Dat gaat van bewustmaking tot weerbaarheid en het voorzien van laagdrempelige hulpverlening bij mogelijke vragen.

In Mechelen zijn er al een aantal zaken die lopen en waar mensen met hun bezorgdheden of vragen terecht kunnen. De opsomming hieronder is slechts een deel van de projecten en organisaties die in het kader van dit fenomeen, van ver of dichtbij, een meerwaarde kunnen betekenen. Gebruik zeker ook je eigen netwerk en kennis van de Mechelse sociale kaart bij vragen of nood aan doorverwijzing.

Stad Mechelen lanceerde in 2021-2022 '**k Zie u zitten**', een project dat focust op relatievorming en partnerkeuze. Aan de hand van dialoogsessies rond gezonde relatievorming met jongeren en ouders werd samen onderzocht wat dat betekent. Daarvoor werden verschillende methodieken gebruikt. Het project 'k Zie u zitten' is vertaald naar een handleiding die ter beschikking staat voor professionals die met dit thema aan de slag willen. De handleiding is op te vragen bij Sensoa vzw en Ella vzw.

Willen jongeren graag een luisterend oor? Zitten ze niet goed in hun vel of zoeken ze een plaats om even tot rust te komen?

OVERKOP: in een OverKop-huis kan elke jongere tot 25 jaar gewoon binnen en buiten lopen en allerlei leuke activiteiten doen. Het is een veilige plek waar jongeren ook een luisterend oor vinden en een beroep kunnen doen op professionele therapeutische hulp, zonder een label opgeplakt te krijgen.

AWEL: alle kinderen en jongeren kunnen Awel anoniem contacteren over alles wat hen bezighoudt. Zij zijn er voor hen door te luisteren, mee te voelen en mee te denken.

JAC: het JAC helpt jongeren tussen 12 en 25 jaar met al hun vragen en problemen.

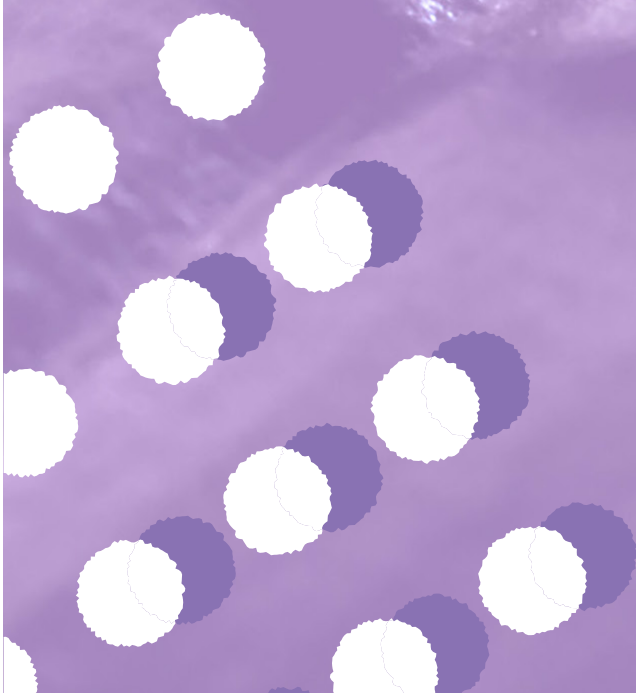
CLBCHAT: zowel leerlingen als ouders zijn welkom op de CLBchat voor al hun vragen over verschillende thema's, zoals leren en studeren, studiekeuze, gezondheid en welbevinden.

1712: deze hulplijn is voor elke burger met een vraag over geweld, misbruik en kindermishandeling. Je kan er terecht voor een luisterend oor, maar ook voor advies en doorverwijzing.

TEJO: TEJO biedt laagdrempelige, therapeutische hulpverlening aan jongeren tussen de 10 en 20 jaar, kortdurend, onmiddellijk, anoniem en gratis. Ook in Mechelen is er een TEJO-huis waar jongeren terecht kunnen met hun vragen.

Daarnaast zijn er in Mechelen heel wat jeugdverenigingen en buurtwerkingen waar activiteiten worden georganiseerd voor jongeren en/of volwassenen. Dat zijn laagdrempelige initiatieven waar het niet alleen gaat om een leuke tijd beleven, maar waar men ook versterkt wordt in bijvoorbeeld Nederlands spreken, veerkracht, weerbaarheid ... Enkele voorbeelden zijn de lokale dienstencentra, ROJM, J@m, Krachtig Jong, Buurtsport en moedergroepen. Neem dus zeker een kijkje op de sociale kaart!

OMGAAN MET SIGNALEN

1 / DETECTIE

De eerste stap in het bijstaan van iemand is het herkennen van eventuele signalen. Maar hoe herken je een (risico op) gedwongen huwelijk? Een uitgebreide lijst van mogelijke signalen vind je in de bijlage van dit draaiboek (bijlage 1).

Let op! Wanneer je bepaalde signalen opmerkt, wil dat niet per se zeggen dat er een gedwongen huwelijk is of zit aan te komen. Die signalen kunnen ook wijzen op andere problemen. Probeer daarom met de betrokkene een individueel gesprek aan te gaan om meer te weten te komen.

Meer weten over signalen? Check dan deze documenten van het Instituut voor de Gelijkheid van Vrouwen en Mannen:

- Meldcode voor het signaleren van gedwongen huwelijken voor ambtenaren van de burgerlijke stand
- Gedwongen huwelijk? Handleiding voor dienstverleners

Let op, dit zijn algemene handleidingen. Voor (de toepassing van) de volgende stappen raden we aan om dit draaiboek, dat specifiek is toegespitst op de Mechelse situatie, verder te gebruiken.

17

2 / WAT MET MIJN BEROEPSGEHEIM?

Het beroepsgeheim verbreken is onder de wettelijk bepaalde voorwaarden inderdaad strafbaar. Hulpverleners hebben een beroepsgeheim, maar in sommige gevallen beschikken zij wel over een spreekrecht of is er een wettelijke of morele teggennorm die hen verplicht hun beroepsgeheim te schenden.

De belangrijkste wettelijke uitzonderingen die relevant zijn in de context van het beroepsgeheim van hulpverleners t.a.v. (minderjarige) slachtoffers gedwongen huwelijk lees je in de artikelen 422bis, 458bis en artikel 458ter van het strafwetboek (Sw.).

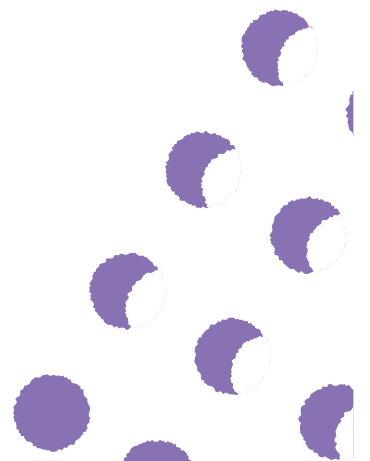

1. Art. 422bis Sw

Het artikel 422bis Sw. (schuldig verzuim) zegt ten eerste dat het een strafbaar feit uitmaakt om een persoon die in groot gevaar is geen hulp te bieden, wanneer de hulpverlener zelf deze toestand heeft vastgesteld of indien deze toestand hem is beschreven door degenen die zijn hulp inroepen. Voor het misdrijf is evenwel vereist dat de verzuimer kon helpen zonder gevaar voor zichzelf en anderen.

Als men dus weet heeft van het feit dat een persoon, of die nu meerder- of minderjarig is, in zo'n verbintenis van een gedwongen huwelijk zit of dreigt te zitten en daardoor gevaar loopt, heeft men de plicht om op basis van artikel 422bis Sw. (schuldig verzuim) er alles aan te doen om het slachtoffer te helpen:

Met gevangenisstraf van acht dagen tot (een jaar) en met geldboete van vijftig [euro] tot vijfhonderd [euro] of met een van die straffen alleen wordt gestraft hij die verzuimt hulp te verlenen of te verschaffen aan iemand die in groot gevaar verkeert, hetzij hij zelf diens toestand heeft vastgesteld, hetzij die toestand hem is beschreven door degenen die zijn hulp inroepen. Voor het misdrijf is vereist dat de verzuimer kon helpen zonder ernstig gevaar voor zichzelf of voor anderen. Heeft de verzuimer niet persoonlijk het gevaar vastgesteld waarin de hulpbehoevende verkeerde, dan kan hij niet worden gestraft, indien hij op grond van de omstandigheden waarin hij werd verzocht te helpen, kon geloven dat het verzoek niet ernstig was of dat er gevaar aan verbonden was.

De straf bedoeld in het eerste lid wordt op twee jaar gebracht indien de persoon die in groot gevaar verkeert, minderjarig is of een persoon is van wie de kwetsbare toestand ten gevolge van de leeftijd, zwangerschap, een ziekte dan wel een lichamelijk of geestelijk gebrek of onvolwaardigheid duidelijk was of de dader bekend was.

2. Art. 458bis Sw

Artikel 458bis Sw zegt dat houders van het beroepsgeheim in bepaalde situaties niet langer gehouden zijn aan hun beroepsgeheim voor wat betreft minderjarigen of meerderjarigen:

Eenieder, die uit hoofde van zijn staat of beroep houder is van geheimen en hierdoor kennis heeft van een misdrijf zoals omschreven in de artikelen 417/7 tot 417/22, 417/24 tot 417/38, 417/44 tot 417/47, 417/56, 433quater/1 en 433quater/4, 392 tot 394, 396 tot 405ter, 409, 423, 425, 426 en 433quinqies, gepleegd op een minderjarige of op een persoon die kwetsbaar is ten gevolge van zijn leeftijd, zwangerschap, partnergeweld, gebruiken van geweld, gepleegd omwille van culturele drijfveren, gewoontes, tradities, religie of de zogenaamde “eer”, een ziekte dan wel een lichamelijk of geestelijk gebrek of onvolwaardigheid kan, onverminderd de verplichtingen hem opgelegd door artikel 422bis, het misdrijf ter kennis brengen van de procureur des Konings, hetzij wanneer er een ernstig en dreigend gevaar bestaat voor de fysieke of psychische integriteit van de minderjarige of de bedoelde kwetsbare persoon en hij deze integriteit niet zelf of met hulp van anderen kan beschermen, hetzij wanneer er aanwijzingen zijn van een gewichtig en reëel gevaar dat andere minderjarigen of bedoelde kwetsbare personen het slachtoffer worden van de in voormelde artikelen bedoelde misdrijven en hij deze integriteit niet zelf of met hulp van anderen kan beschermen.

Het melden van een gedwongen huwelijk valt onder het toepassingsgebied van artikel 458bis.

Noodtoestand

Daarenboven kunnen professionals de hen toevertrouwde geheimen kenbaar maken indien er sprake is van een noodtoestand. De noodtoestand is een jurisprudentiële rechtvaardigingsgrond voor het verbreken van het beroepsgeheim en houdt in dat het beroepsgeheim mag verbroken worden indien er geoordeeld kan worden dat het beschermen van de waarde van een hoger rechtsgoed (bijvoorbeeld het vrijwaren van de fysieke integriteit van een (minderjarig) slachtoffer van gedwongen huwelijk) belangrijker is dan het beschermen van de tegenwaarde, namelijk het behouden van het beroepsgeheim.

3. Art. 458ter Sw

Sinds enkele jaren is er bovendien een nieuw artikel in het strafwetboek, artikel 458ter Sw., dat het casusoverleg regelt. Volgens dit artikel is er geen misdrijf van het schenden van het beroepsgeheim indien de professional die in hoofde van zijn staat of beroep houder is van geheimen, deze meedeelt in het kader van een overleg met het oog op de bescherming van de fysieke en psychische integriteit van personen. Dit overleg moet wel structureel georganiseerd worden hetzij bij wet, decreet of ordonnantie, hetzij bij een met redenen omklede beslissing van de procureur des Konings. Indien er een dergelijk structureel overleg bestaat, mag de professional onder bepaalde voorwaarden het beroepsgeheim doorbreken. In een dergelijk casusoverleg kunnen hulpverleners bijgevolg onder bepaalde omstandigheden casussen van gedwongen huwelijk met andere hulpverleners en politie en parket bespreken, zonder zich schuldig te maken aan het schenden van hun beroepsgeheim. Veilig Huis Rivierenland zal in het kader van gedwongen huwelijken zulk casusoverleg organiseren. Veilig Huis beschikt namelijk over een protocolakkoord met het openbaar ministerie om dergelijk overleg te mogen organiseren.

§ 1. Er is geen misdrijf wanneer iemand die uit hoofde van zijn staat of beroep houder is van geheimen, deze meedeelt in het kader van een overleg dat wordt georganiseerd, hetzij bij of krachtens een wet, decreet of ordonnantie, hetzij bij een met redenen omklede toestemming van de procureur des Konings.

Dit overleg kan uitsluitend worden georganiseerd, hetzij met het oog op de bescherming van de fysieke en psychische integriteit van de persoon of van derden, hetzij ter voorkoming van de misdrijven bedoeld in Titel I ter van Boek II of van de misdrijven gepleegd in het raam van een criminele organisatie, zoals bepaald in artikel 324bis.

De in het eerste lid bedoelde wet, decreet of ordonnantie, of de met redenen omklede toestemming van de procureur des Konings bepalen ten minste wie aan het overleg kan deelnemen, met welke finaliteit en volgens welke modaliteiten het overleg zal plaatsvinden.

§ 2. De deelnemers zijn tot geheimhouding verplicht wat betreft de tijdens het overleg meegedeelde geheimen. Eenieder die dit geheim schendt, wordt gestraft met de straffen bepaald in artikel 458.

De geheimen die tijdens dit overleg worden meegedeeld, kunnen slechts aanleiding geven tot de strafrechtelijke vervolging van de misdrijven waarvoor het overleg werd georganiseerd.

4. Conclusie

Deze drie artikelen en het concept 'noodtoestand' zorgen er dus voor dat professionals perfect in staat zijn, en in sommige gevallen zelfs de plicht hebben, om hun beroepsgeheim te doorbreken als ze weet hebben van een geval van gedwongen huwelijk. Uiteraard ligt het moeilijk om de vertrouwensband met het slachtoffer te verbreken, zeker als het slachtoffer vraagt om niets door te vertellen. We beseffen dat dit niet eenvoudig is en meestal geen zwart-wit situaties zijn. Bespreek daarom eventuele vragen met collega's of andere instanties (zie verder), want je staat er niet alleen voor. Bovendien kunnen casussen in eerste instantie ook besproken worden zonder de identiteit van de betrokken personen kenbaar te maken.

WAT DOE JE?

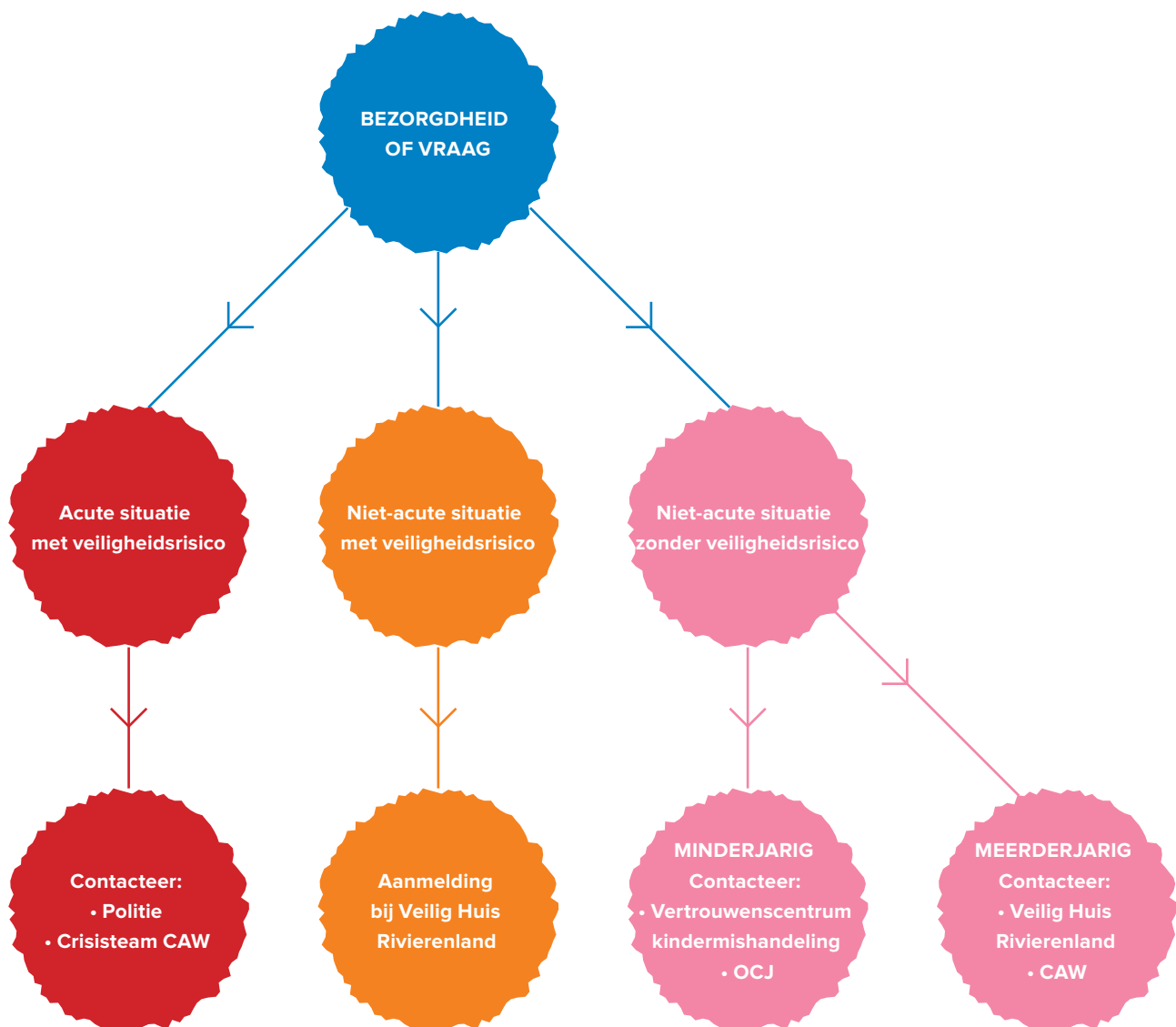

Wat kan je doen als begeleider, hulpverlener, jongerenwerker of leerkracht? Bekijk de signalenlijst en maak een inschatting van de situatie. Hoe acuut is de situatie? Is er een gevaar voor de veiligheid?

ALGEMEEN Let op met het contacteren van ouders van minderjarigen in deze situaties. Vaak zijn de ouders immers betrokken bij het regelen van een huwelijk. Contact opnemen met hen kan mogelijk een negatief effect hebben op de situatie, en de veiligheid van het slachtoffer (nog meer) in gevaar brengen.

Durf dus afstappen van de standaardhandelingskaders en zet de veiligheid van het slachtoffer voorop!

Wil je meer weten over (beperkingen op) ouderlijk gezag en hulpverlening? Neem een kijkje op www.tzitemzo.be

Acute situatie
met veiligheidsrisico

Contacteer:
• Politie
• Crisis team CAW

3 / ACUTE SITUATIE

Uit de situatie en eventueel contact met het slachtoffer leid je af dat de situatie ernstig en acuut is. Met andere woorden: de veiligheid van het slachtoffer is in gevaar, of een huwelijk zal snel, al dan niet in het buitenland, gesloten worden tegen de wil van het slachtoffer.

Schakel in dit geval onmiddellijk de politie in en maak een melding bij het parket van Antwerpen. In deze situatie ben je immers niet gehouden aan je beroepsgeheim, gelet op artikel 458bis van het strafwetboek, zoals eerder toegelicht.

Als het gaat om een **minderjarig** slachtoffer kan je ook contact opnemen met het crisismeldpunt minderjarigen van het CAW:

Crisisteam -18 biedt crisishulp voor minderjarigen die woonachtig zijn in de provincie Antwerpen. Iedereen die geconfronteerd wordt met crisissituaties waar minderjarigen bij betrokken zijn, kan telefonisch aanmelden. Ze zijn 24 op 24, 7 op 7 beschikbaar via 03 609 57 57.

Crisisteam biedt telefonisch een consult.

Crisisteam kan op zoek gaan naar hulp in het crisisnetwerk:

- Jeugdhulpactoren die interventie, begeleiding of verblijf aanbieden
- Geestelijke gezondheidsactoren die interventie en mobiel of ambulante begeleiding aanbieden

Ook hier is hulpverlening in principe vrijwillig, behalve als de jeugdrechter de crisisvraag stelt. Die kan een maatregel opleggen, ook al gaat de jongere en/of diens wettelijke vertegenwoordiger niet akkoord.

Als het gaat om een **meerderjarig** slachtoffer kan je ook contact opnemen met het crisisteam van het CAW:

Het CAW Crisisteam kan snel mobiele of ambulante crisishulp bieden. Zo nodig kan het Crisisteam ook crisisopvang voorzien.

- Het CAW Crisisteam doet een veiligheidstaxatie en heeft het mandaat om snel naar elk vluchthuis of beveiligde opvang in Vlaanderen door te verwijzen.
- Het CAW Crisisteam kan de casus aanmelden bij Veilig Huis Rivierenland, zodat casusregie en/of samenwerking met justitiële partners mogelijk worden om de veiligheid en de juiste hulp aan het slachtoffer te verzekeren.
- Het CAW Crisisteam is bereikbaar tijdens kantooruren. Een crisisopvang kan ook buiten de kantooruren geregeld worden via de politiezone waar het slachtoffer gevestigd is.

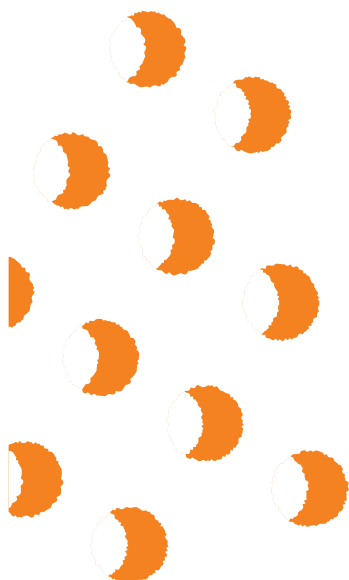
Contact:

015 695 695

Voor cliënten gratis nummer 0800 13 500

Maurits Sabbestraat 119, 2800 Mechelen

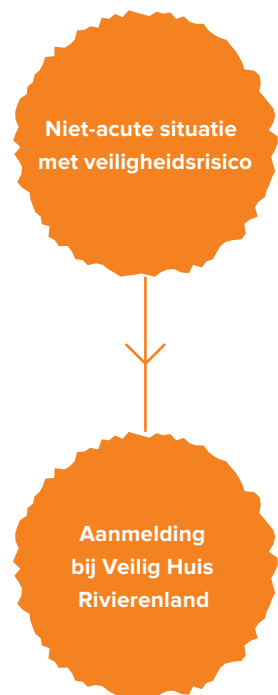
crisisteam@cawboommechelenlier.be

4 / NIET-ACUTE SITUATIE, MAAR TOCH EEN VEILIGHEIDSRISICO

Wanneer de situatie niet acuut is, maar er wel een veiligheidsrisico is voor het slachtoffer (bijvoorbeeld mogelijk geweld door de familie), is een overleg met politie en/of parket aangewezen. In dat geval kan er een aanmelding gebeuren bij Veilig Huis Rivierenland. Dan wordt via het casusoverleg intrafamiliaal geweld alle informatie samengelegd, een gezamenlijke risico-inschatting gemaakt en een plan van aanpak opgesteld. De juridische basis van dit casusoverleg is het artikel 458ter van het strafwetboek en het bijhorende protocolakkoord met het openbaar ministerie. De ketenaanpak biedt een aanklappende casusregie die door een casusregisseur van Veilig Huis wordt opgenomen. Ook in het geval van een minderjarig slachtoffer is aanmelding bij Veilig Huis mogelijk. Op het casusoverleg zijn immers ook de partners uit de jeugdhulp aanwezig, zodat ook het Vertrouwenscentrum Kindermishandeling, het ondersteuningscentrum Jeugdzorg, Jeugdzorg Emmaüs of de sociale dienst van de jeugdrechtsbank betrokken kunnen worden.

In het geval van een minderjarige kan ook het Vertrouwenscentrum Kindermishandeling of het Ondersteuningscentrum Jeugdzorg betrokken worden.

13

- **Aanmelding bij Veilig Huis Rivierenland kan via het formulier in bijlage (bijlage 2).**

Niet-acute situatie
zonder veiligheidsrisico

MINDERJARIG

Contacteer:

- Vertrouwenscentrum kindermishandeling
- OCJ

MEERDERJARIG

Contacteer:

- Veilig Huis Rivierenland
- CAW

5 / NIET ACUUT, GEEN VEILIGHEIDSRISICO

Ben je bezorgd over een situatie? Heb je vragen? Of weet je niet goed hoe je de situatie moet inschatten? Je staat er niet alleen voor!

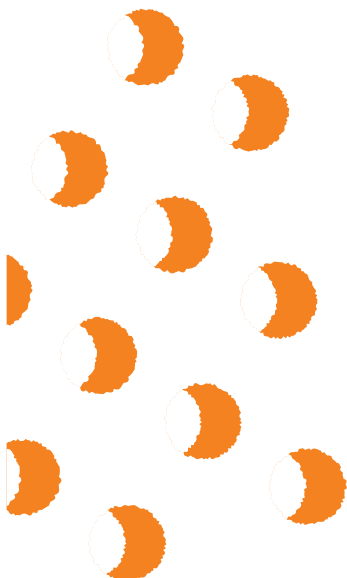
Voor vragen in verband met minderjarige slachtoffers:

- Vertrouwenscentrum Kindermishandeling – 015 20 21 31
- Consult bij het Ondersteuningscentrum Jeugdzorg Mechelen
Contact:
ocj.mechelen@opgroeien.be
015 28 68 40

Voor vragen in verband met meerderjarige slachtoffers:

- Veilig Huis Rivierenland
Contact: veilighuis@mechelen.be
015 45 33 28
- CAW Boom Mechelen Lier
Deze CAW ontwikkelt zich als referentie-CAW in Vlaanderen rond het thema eengerelateerd geweld. En gedwongen huwelijk is vaak een element in casussen met eengerelateerd geweld. Het CAW heeft een consultfunctie voor andere CAW's en voor hulpverleners in de zorgregio.
Contact:
eerconsult@cawboommechelenlier.be
Voor dringend consult:
Kathleen Tobback: 0491 15 71 33
Nawal Hajji: 0492 72 02 81
Evy Andries: 0491 15 88 09
- Daarnaast kan iedereen zich met elke vraag aanmelden bij het CAW, dus ook slachtoffers van gedwongen huwelijk. Het CAW is vrij toegankelijk, zowel fysiek, telefonisch als via mail en chat. Na een brede vraagverheldering en eventuele kortdurende hulp, kan ook geschakeld worden naar meer gespecialiseerde hulp binnen of buiten het CAW.
Contact: 015 695 695
Voor cliënten gratis nummer 0800 13 500
Maurits Sabbestraat 119, 2800 Mechelen
crisisteam@cawboommechelenlier.be

6 / VERDER TRAJECT

Hoe verloopt de hulpverlening verder concreet? Kan ik als hulpverlener het slachtoffer voorbereiden op wat komt? Hoe kan het slachtoffer nog meer geholpen worden?

Bij een **acute situatie** staat de veiligheid van het slachtoffer altijd voorop. Daarom wordt soms gekozen om het slachtoffer uit de situatie te trekken.

- In het geval van een minderjarige is een beslissing van de jeugdrechter daarvoor noodzakelijk. Daarna wordt de jeugdzorg ingeschakeld. Afhankelijk van de specifieke situatie van de jongere zal een (tijdelijke) oplossing gezocht worden, zoals verblijf in (beveiligde) residentiële jeugdopvang, opvang bij een pleeggezin ...
- Een meerderjarig slachtoffer kan hulp krijgen van het crisisteam van het CAW.
- Weet dat een verblijf in een vluchthuis betalend is. Maar dat mag de hulpverlening niet tegenhouden. Zoek samen met het CAW en eventueel het OCMW of andere partners naar oplossingen indien dit een drempel voor het slachtoffer is.

I 15

Wanneer het eerste gevaar geweken is, of bij niet-dringende situaties kan **verdere hulpverlening** opgestart worden. Dit zal telkens heel erg op maat gebeuren, aangezien elke situatie en context anders is. Mogelijkheden zijn geestelijke gezondheidszorg inschakelen, (interculturele) bemiddeling opstarten, opvang in jeugdhulpverlening of pleeggezin, juridische ondersteuning ...

7 / TIPS EN TRICKS

Loopt de communicatie moeilijk wegens een **taalprobleem**? Schakel dan eventueel een tolk in. Vraag in gevoelige situaties zoals deze géén familielid om te tolken. Welke instrumenten wel ter beschikking staan lees je in de [communicatiewaaiër](#).

Heb je een **juridische vraag** over een bepaalde situatie in verband met het internationaal familierecht of het vreemdelingenrecht? Neem dan contact op met de juridische helpdesk van het Agentschap Integratie en Inburgering.

Besef dat dit ook voor het slachtoffer een moeilijke situatie is. Wat voor jou als hulpverlener een oplossing lijkt te zijn, brengt vaak heel wat meer teweeg voor het slachtoffer. Want wat met loyaliteit of mogelijke sociale isolatie? Dit vraagt de nodige bewustwording en tijd.

Een andere vraag? Weet je niet goed waar je terecht kan? Bekijk dan zeker de bijlage en de **lijst van expertiseorganisaties** (zie verder) en aarzel niet om hen te contacteren.

MEER WETEN?

1 / STEDELIJKE VISIE OP GEDWONGEN HUWELIJK

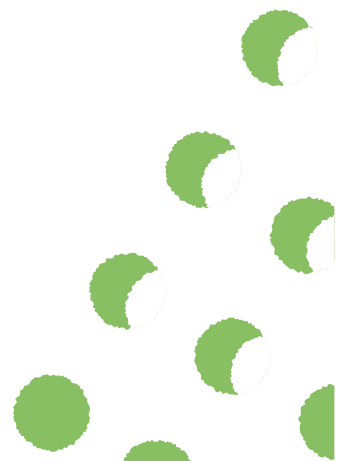
Huwelijksdwang gaat in tegen de rechten van de mens en is bij wet verboden in België. Stad Mechelen stelt zich neutraal op tegenover ethisch morele waarden en velt daar geen oordeel over. Waar Stad Mechelen zich wel tegen verzet is het uithuwelijken van minderjarigen (men moet minstens 18 jaar zijn om te mogen trouwen in België) en van meerderjarigen tegen hun wil. Het is met andere woorden geen oordeel over tradities of culturele normen, maar over wettelijke strafbaarheden. In dit verband kunnen we ook verwijzen naar het [genderstatement](#) van Stad Mechelen.

Huwelijksdwang is niet eigen aan een specifieke cultuur en komt in vele vormen voor, afhankelijk van de context. Door het fenomeen huwelijksdwang steevast te verbinden aan één cultuur treedt er stigmatisering op. Dat kan tot gevolg hebben dat mensen die niet onder dit stigma vallen, al snel denken dat huwelijksdwang hen niet kan overkomen. Het is dus belangrijk om een open blik te bewaren en het fenomeen huwelijksdwang niet te culturaliseren.

| 17

2 / OVERKOEPELENDE KADERS

- Nationaal Actieplan Gendergerelateerd geweld
- Conventie van Istanbul
- Website: www.coe.int/en/web/istanbul-convention/home
- Full tekst in het Nederlands: rm.coe.int/1680462530
- https://igvm-iefh.belgium.be/nl/activiteiten/internationaal/raad_van_europa
- Omzendbrief: www.intact-association.org/images/COLNL/COL06_2017_COL_NL.pdf
- Algemene meldcode voor ambtenaren burgerlijke stand:
igvm-iefh.belgium.be/sites/default/files/123_-_meldcode_gedwongen_huwelijken.pdf

3 / PARTNERS EN EXPERTEN

18 |

1. Veilig Huis Rivierenland

Wat?

Veilig Huis Rivierenland is een regionale netwerkorganisatie die de expertise van verschillende diensten rond intrafamiliaal geweld (IFG) bundelt.

Veilig Huis Rivierenland heeft 3 taken:

1. Samenwerking tussen de verschillende partners op het terrein (parket, politie, hulp- en dienstverlening en bestuur) coördineren en bevorderen. De organisatie van het intersectoraal casusoverleg en de inzet van neutrale casusregisseurs is de kerntaak van Veilig Huis.
Veilig Huis Rivierenland hanteert een 3-sporenbeleid:
 - spoor 1: advies en consult
 - spoor 2: trajectopvolging door een regisseur van Veilig Huis (outreaching, aanklappend, vraaggericht)
 - spoor 3: ketenaanpak voor de hoogrisico- en multiproblemsituaties
2. Inspelen op hiaten in het bestaande hulpverleningsaanbod door nieuwe samenwerkingen op te zetten of door een eigen aanbod te ontwikkelen (lotgenotenwerking, groep Moedige Moeders ...)
3. De expertise rond IFG bij de samenwerkingspartners en andere lokale stakeholders vergroten.

In dit kader?

Gedwongen huwelijk wordt (juridisch) gezien als eengerelateerd geweld, waardoor Veilig Huis ook dit thema opneemt. Bij een bezorgdheid kan je bij Veilig Huis Rivierenland terecht met vragen.

Krijg je te maken met een concrete situatie die niet dringend is, maar waar mogelijk wel een veiligheidsrisico aan verbonden is voor het slachtoffer? Dan kan je als professional aanmelden. Doe dit via het meldformulier in de bijlage.

Wanneer omwille van de veiligheid een anonieme bespreking of een bespreking met een beperkt aantal partners gewenst is, kan dat. Veilig Huis Rivierenland kan bij eengerelateerd geweld extra partners op afroep uitnodigen op het casusoverleg (CAW, OTA ...)

Meer info?

www.mechelen.be/veilig-huis/voor-professionals

2. CAW Boom Mechelen Lier

Wat?

CAW Boom Mechelen Lier is een eerstelijnsorganisatie die het psychosociaal welzijn van mensen met een verhoogde kwetsbaarheid versterkt.

Het CAW versterkt de mogelijkheden van mensen die in hun welzijn bedreigd zijn op een toegankelijke en krachtgerichte wijze. De eerstelijns hulp die het CAW biedt, is gericht op het detecteren, voorkomen, verminderen, signaleren en oplossen van alle factoren die de psychosociale welzijnskansen van personen, gezinnen of bevolkingsgroepen bedreigen of verminderen. Ze besteden dus zorg aan alle levensdomeinen die bepalend zijn voor het psychosociaal welzijn van mensen.

In dit kader?

Wat gedwongen huwelijken betreft, kunnen mensen terecht bij het CAW met hun vragen en bezorgdheden. Het CAW biedt een luisterend oor, informatie, advies en hulp aan. Indien specifieke begeleiding gewenst is, zal intern en/of extern doorverwezen worden. Bovendien kan zo aangemeld worden bij Veilig Huis Rivierenland.

CAW Boom Mechelen Lier ontwikkelt zich als referentie-CAW in Vlaanderen rond het thema eengerelateerd geweld. Gedwongen huwelijk is immers dikwijls een element in casussen met eengerelateerd geweld. Het CAW heeft een consultfunctie voor andere CAW's en voor hulpverleners in de zorgregio.

Contact:

eerconsult@cawboommechelenlier.be

Indien dringend een consult nodig is:

- Kathleen Tobback: 0491 15 71 33
- Nawal Hajji: 0492 72 02 81
- Evy Andries: 0491 15 88 09

Meer info?

www.caw.be

3. Agentschap Opgroeien

Wat?

Kind en Gezin, Jongerenwelzijn en een deel van het aanbod van het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH) vormen samen een nieuw agentschap: Opgroeien. Dit agentschap bundelt de krachten om zo veel mogelijk kansen te creëren voor alle kinderen, jongeren en hun gezinnen die in Vlaanderen en Brussel opgroeien. De kernopdrachten zijn:

1. Het ondersteunen van individuele, geïntegreerde ontwikkelingstrajecten
2. Het stimuleren van een positieve, brede en rijke leefomgeving
3. Het faciliteren van het recht op materiële en financiële ondersteuning

In dit kader?

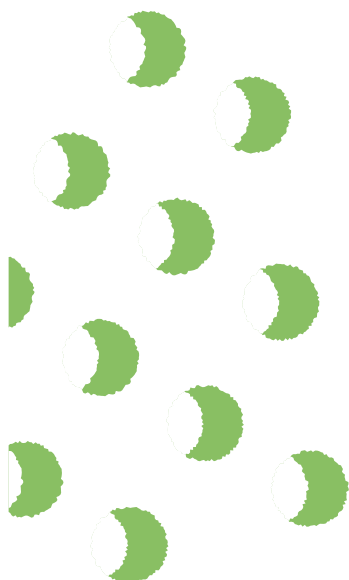
Agentschap Opgroeien is verantwoordelijk voor jeugdhulp, de hulpverlening voor minderjarigen en hun gezin. Zo vallen bijvoorbeeld de crisisjeugdhulp, de ondersteuningscentra jeugdhulp, de sociale diensten van de jeugdrechtbank en het vertrouwenscentrum kindermishandeling onder dit agentschap.

Meer info?

Agentschap Opgroeien algemeen: www.opgroeien.be

Jeugdhulp: www.jeugdhulp.be

Crisisjeugdhulp: www.jeugdhulp.be/aanbod/specifieke-situaties/crisisjeugdhulp

4. Agentschap Integratie en Inburgering

Wat?

Het Agentschap Integratie en Inburgering (AgII) werkt rond samenleven en taal, inburgering en oriëntering naar taallessen Nederlands. Als extern verzelfstandigd agentschap (EVA) van de Vlaamse overheid zet het zich in voor een samenleving waarin herkomst geen beslissende rol speelt.

AgII heeft een divers aanbod:

- **Samenleven en taal:** het AgII ondersteunt lokale besturen, organisaties en burgers in het omgaan met de gevolgen van migratie. Zo maakt het AgII cijferanalyses, helpt het taaldrempels weg te werken en geeft het tips over hoe je de toegankelijkheid kan verbeteren.
- **Inburgering:** het AgII organiseert een inburgeringstraject voor nieuwkomers in Vlaanderen en Brussel (met uitzondering van de steden Antwerpen en Gent). Dit inburgeringstraject bestaat uit vier onderdelen (ondersteund door een trajectbegeleider):
 - Maatschappelijke oriëntatie: een cursus over leven, wonen en werken in België.
 - Nederlands leren: een cursus Nederlands (A1 of A2) via een van de partners van het AgII.
 - Traject naar werk: inschrijving bij VDAB (of Actiris in Brussel).
 - Participatietraject: vrijwilligerswerk, stage of deelname aan een buddyproject.
- **Nederlands leren en oefenen:** het AgII geeft zelf geen les, maar gaat op zoek naar een geschikte school of cursus. Wie al Nederlands kent, kan een niveautest doen. Het AgII ondersteunt ook activiteiten om als anderstalige Nederlands te oefenen. Wie een bewijs Nederlands wil behalen, kan zich inschrijven voor de taaltest Nederlands
- **Sociaal tolken en vertalen:** bij het AgII kan je een opleiding volgen tot sociaal tolk. Daarnaast is er een dienst die instaat voor sociaal tolken en vertalen in Vlaanderen en Brussel.
- **Juridische dienstverlening:** organisaties, voorzieningen en besturen kunnen bij het Agentschap aankloppen voor informatie over vreemdelingenrecht en internationaal familierecht.

In dit kader?

Omdat een gedwongen huwelijk vaak (maar niet altijd) een culturele component heeft, en/of (minstens) een van de partners (en hun familie) een buitenlandse herkomst heeft, kan het enerzijds handig zijn om een tolk in te schakelen. Zo heeft de tolk geen banden met een van de partijen. Neem een kijkje in de [communicatiewaaiër](#).

Anderzijds is de regelgeving omtrent huwelijken en scheidingen in het buitenland of met een buitenlandse partner niet altijd even duidelijk.

Met vragen kan je terecht bij de juridische helpdesk.

Meer info?

Agentschap Integratie en Inburgering: www.integratie-inburgering.be

Oefenkansen Nederlands: www.nederlandsoefenen.be

Vreemdelingenrecht en internationaal familierecht: www.vreemdelingenrecht.be

5. dOT vzw

Wat?

Algemeen tracht dOT vzw de jeugdhulpverlening te interculturaliseren. Dat wil zeggen: de interculturele deskundigheid in de sector optimaliseren zodat de hulpverlening zo adequaat mogelijk wordt, ongeacht de etnisch-culturele afkomst van de cliënt. Zo helpen ze met bruggen leggen tussen de hulpverleners en de hulpvragers.

dOT vzw biedt ondersteuning in dossiers:

- Via een adviserend consult: advies en informatie.
- Via een participatief consult: verkennende en herkaderende gesprekken, bemiddeling of actieve participatie in het volledige hulpverleningsproces.

dOT vzw werkt aan deskundigheidsbevordering door de organisatie van vorming en coaching over 'hulpverlening aan jongeren en gezinnen met een migratieachtergrond'.

In dit kader?

Omdat gedwongen huwelijk vaak (maar niet altijd) een culturele component heeft, kan advies vanuit dOT vzw zeer waardevol zijn. Heb je een vraag of twijfel over bepaalde zaken? Daarmee kan je bij hen terecht.

Je kan dOT vzw ook inschakelen voor de verdere hulpverlening in het bemiddelen tussen families, ouders en kinderen.

Meer info?

www.dotvzw.be

antwerpen@dotvzw.be

22 |

6. GAMS

Wat?

GAMS België (Groep voor de afschaffing van vrouwelijke genitale verminking) werd opgericht in 1996. GAMS is een feministische en activistische organisatie die zich inzet tegen vrouwelijke genitale verminking (VGV) en andere vormen van gendergerelateerd geweld. GAMS biedt psychosociaal en juridisch onthaal en begeleiding. Verder organiseert GAMS sensibiliseringsactiviteiten voor de betrokken gemeenschappen (gemeenschappen waar VGV uitgevoerd wordt) en cultuursensitieve vormingen voor professionals (v/m/x). Daarnaast pleit GAMS op Vlaams, nationaal en internationaal niveau voor de preventie van VGV. GAMS vertrekt vanuit het verzet en de kracht van de leden van de betrokken gemeenschappen zelf. Het vermijdt een (neo)koloniaal discours en wenst een representatie te zijn van de doelgroepen die de organisatie wil bereiken.

In dit kader?

GAMS België ontvangt personen die afkomstig zijn uit een land waar VGV voorkomt en geconfronteerd worden met (de gevolgen van) VGV, huwelijksdwang en andere vormen van gendergerelateerd geweld. Iedereen, ook wie niet over een geldige verblijfsvergunning beschikt, kan gebruik maken van de diensten.

Meer info?

www.gams.be

0495 93 93 18

katrien@gams.be

7. Ella vzw

Wat?

Ella vzw staat op het snijpunt van gender en etniciteit. ella maakt actief werk van kruispuntdenken in alle sectoren: de vrouwenbeweging, verenigingen van etnisch-culturele minderheden, het ruime middenveld, het onderwijs, het sociaal werk, zorg en welzijn, het jeugdwerk, justitie ...

Ella vzw biedt vorming en trajectbegeleiding aan over tal van thema's, maar altijd met een focus op kruispuntdenken, gender en etniciteit.

In dit kader?

Ella vzw organiseert onder andere vormingen over kruispuntdenken in de hulpverlening. Deze vormingen geven een breed inzicht in de mechanismen van gender, cultuur en de manier waarop deze (en andere) factoren op elkaar inwerken binnen de hulpverlening in diverse sectoren. Vanuit een stevige theoretische basis over kruispuntdenken en superdiversiteit zoomen ze verder in op dit perspectief aan de hand van casussen.

Meer info?

www.ellavzw.be

| 23

8. Instituut voor de Gelijkheid van Vrouwen en Mannen

Wat?

Het Instituut voor de Gelijkheid van Vrouwen en Mannen werd opgericht in december 2002 en is de onafhankelijke overheidsinstelling die instaat voor het waarborgen en bevorderen van gendergelijkheid en de bestrijding van elke vorm van discriminatie en ongelijkheid op basis van gender en geslacht. Dat doen ze door het ontwikkelen en in de praktijk brengen van een aangepast wettelijk kader en geschikte structuren, strategieën, instrumenten en acties. Het Instituut streeft naar de verankering van gendergelijkheid als een vanzelfsprekendheid in de samenleving en dit zowel in de mentaliteit als in het handelen.

In dit kader?

De strijd tegen gendergerelateerd geweld, waaronder eerdergerelateerd geweld en gedwongen huwelijken, is voor het Instituut prioritair. Die strijd omvat onder andere knelpunten in kaart brengen en aanbevelingen formuleren, maar ook overheden, organisaties en burgers sensibiliseren en informeren rond deze thema's.

Indien je zelf slachtoffer of getuige bent van gendergerelateerd geweld of discriminatie, kan je een melding maken bij het Instituut. Het Instituut kan slachtoffers bijstaan en adviseren, bemiddelen tussen slachtoffers en de persoon die de vermeende discriminatie pleegde en eventueel in rechte optreden. Als onafhankelijke organisatie evalueert het Instituut zelf hoe en in welke mate het slachtoffer optimaal ondersteund kan worden en wordt er enkel gehandeld met de expliciete toestemming van slachtoffers.

Meer info of melding maken?

www.igvm-iefh.belgium.be/nl

gelijkheid.manvrouw@igvm.belgie.be

02 233 44 00

Signalenlijst

Wat kan je zien of merken bij een mogelijk slachtoffer?

Familiecontext

- Er is een broer of zus onlangs (gedwongen) getrouwd.
- Conflicten en/of geweld binnen het gezin.
- Iemand van het gezin is al eens weggelopen van huis.
- Bedreigingen met terugsturen naar land van herkomst van de ouders.
- De (schoon)ouders leggen onredelijke beperkingen of verboden op.
- Contacten met en/of reizen naar het land van herkomst is toegenomen.
- Recent overlijden van een van de ouders van een van beide partijen: dit kan het gedwongen huwelijk in een stroomversnelling brengen.

Werk/school

- Het slachtoffer mag niet (meer) naar school of gaan werken.
- Het slachtoffer mag niet verder studeren na het secundair onderwijs.
- Het slachtoffer is regelmatig afwezig van school of het werk.
- De schoolresultaten worden slechter, betrokkenheid vermindert.
- Het slachtoffer kan zich niet flexibel opstellen ten opzichte van werk/schooluren en neemt niet deel aan activiteiten buiten school/werk.
- Het slachtoffer wordt systematisch door een familielid begeleid op weg van thuis naar school/werk en wordt daar ook in het oog gehouden door familie (broers, zussen, neven, nichten ...)
- De ouders stellen de vraag om een vakantieperiode te verlengen en/of men keert laattijdig terug van een verblijf in het land van herkomst.

Emotioneel welzijn

- Schaamte- en schuldgevoelens.
- Depressiviteit, eenzaamheid, wanhoop, angst, onderworpenheid, sufheid ...
- Gevoel van een vermindering van sociale contacten en dus isolatie.
- Verslechtering schoolresultaten.
- Verzwakte mentale gezondheid, bijvoorbeeld laag zelfbeeld, afkeer van zichzelf, eetstoornissen, zelfverminking en/of zelfmoordgedachten.
- Ongemak bij het bespreken van het thema 'toestemming'.

Fysiek welzijn

- Eetstoornissen.
- Druggebruik.
- Dwangmatig innemen van medicatie.

- Ongewenste zwangerschap en eventueel abortus.
- Plotse verandering in manier van kleden.
- Verzwakte fysieke gezondheid, bijvoorbeeld eetstoornissen en zelfverminking.
- Verzwakte seksuele gezondheid, bijvoorbeeld gynaecologische problemen.
- Eventuele aanwezigheid van lichamelijke letsels door geweld of zelfverminking.
- Verminking van de vrouwelijke geslachtsorganen.

Antwoorden op bijkomende vragen te bekomen tijdens een individueel gesprek

- Gebrek aan kennis over de andere partij (kent elke partij elkaars leeftijd, familiegeschiedenis, voornamen van ouders, opleidings- en trainingstraject, beroep, familiegeschiedenis, levenstraject enzovoort).
- Niet kunnen antwoorden op eenvoudige vragen over de andere partij (bijvoorbeeld over geboortedatum, adres en werkplek).
- Inconsistenties of afwijkende verklaringen over de omstandigheden van de ontmoeting of geen enkele ontmoeting tussen de partijen voorafgaand aan de huwelijksaangifte.
- Langdurig samenwonen van een van de partijen met een andere persoon.
- Onduidelijkheid over de levensplannen na het huwelijk.
- Vermelding van een beloofd geldbedrag in het kader van het huwelijk.
- Beperkingen wat betreft het onderwijs voor een van de partijen of scholing is onderbroken voor een van de partijen.
- Geen van beide partijen werkt of financiële afhankelijkheid van de familie.
- Beperkingen op de loopbaankeuze voor een van de partijen.
- Gebrek aan communicatie binnen de familie.
- Ongemak bij het bespreken van het thema 'toestemming'.

| 25

Semiwettelijke signalen

- Openstellen van het recht op gezinshereniging door het huwelijk of het wettelijk samenwonen voor een of meerdere personen.
- Falen van juridische pogingen om zich in België te vestigen van een van de partijen.
- Interventie van een tussenpersoon (bijvoorbeeld leden van de gemeenschap, ouders, familieleden en autoriteiten binnen de gemeenschap) bij de stappen voor de samenstelling van het huwelijksdossier.
- Getuigen of betrokkenen van het huwelijk zijn bekend bij de diensten voor andere criminële feiten.
- Financiële afhankelijkheid van de familie.
- Conflicten en geweld in de familie.
- Loyaliteitsconflict binnen de familie.
- Families met financiële en sociale problemen of die zeer afgezonderd leven.

Bij aankondiging en/of aangifte van het huwelijk

Contextuele risicofactoren

- Zomer- en/of schoolvakanties.
- Een van de partijen komt uit een kwetsbare groep (bijvoorbeeld iemand met een beperking).
- Beide partijen kunnen niet in dezelfde taal met elkaar communiceren.
- Afwezigheid van een van de partijen bij de stappen voor de samenstelling van het huwelijksdossier.
- Mogelijke beschuldigingen van een gedwongen huwelijk door een derde partij.
- Een groot verschil in mentale capaciteit tussen de partners of een van de partners beschikt niet over voldoende mentale capaciteiten om in te stemmen met het huwelijk.

Administratieve waarnemingen

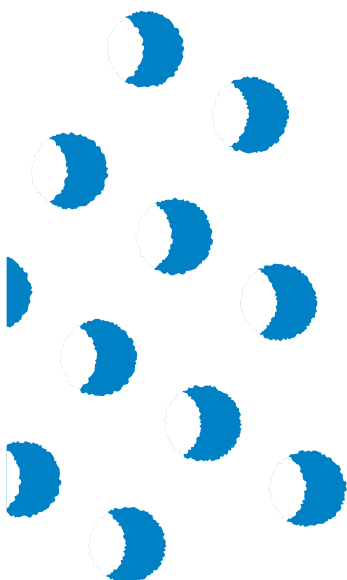
- Verblijfsadressen in verschillende landen.
- Verblijf van een van de partijen in het land van herkomst voorafgaand aan het indienen van het huwelijksdossier.
- Minstens een van de partijen komt uit een land waar gedwongen huwelijken vaak voorkomen.
- Groot leeftijdsverschil tussen beide partijen (een leeftijdsverschil van 10 jaar in de leeftijdscategorie 18-30 jaar is weliswaar groter dan een leeftijdsverschil van 10 jaar in de leeftijdscategorie 50-65 jaar).
- Een van de partijen is tussen de 18 en 25 jaar.
 - Een van de partijen heeft geen wettelijke verblijfsvergunning.

Uiterlijk waarneembaar/houding

- Ongewoon gedrag zoals ongepaste kledij voor de gelegenheid.
- Een houding van verslagenheid, bijvoorbeeld rode ogen, uitermate passief en ontwijkende of apathische blik.
- Psychisch lijden of gebrekkig psychisch welbevinden ('het gaat niet goed', 'ik zie het niet meer zitten', 'ik wil u niet lastigvallen met mijn problemen'). Dat gaat ook vaak gepaard met eenzaamheid en isolatie.

Controle

- Controle over een van de partijen (zoals sterke aanwezigheid van leden van de familie of van de gemeenschap die toezicht houden op een van de partijen).
- Systematische begeleiding door familieleden of leden van de gemeenschap.
- Een van de partijen monopoliseert het gesprek, de ander mag zich niet uitdrukken.
- Een individueel gesprek wordt niet toegelaten.
- Druk op een van de partijen (bijvoorbeeld een van de partijen wordt in het oog gehouden door familie, andere partij, andere leden van de gemeenschap wanneer zij/hij een vraag beantwoordt).
- De ene partij heeft de identiteitspapieren van de andere in handen.

Aanmeldingsformulier Veilig Huis Rivierenland

Instructies en voorwaarden

Dit intakeformulier dient volledig digitaal ingevuld te worden en per mail verstuurd te worden naar veilighuis@mechelen.be. Pas hierna wordt het dossier beschouwd als aangemeld.

Na ontvangst wordt er zo spoedig mogelijk contact met u opgenomen.

| 27

1. Aanmelder

Aanmeldende organisatie

Klik of tik om tekst in te voeren.

Naam aanmelder

Klik of tik om tekst in te voeren.

E-mailadres aanmelder

Klik of tik om tekst in te voeren.

Telefoonnummer aanmelder

Klik of tik om tekst in te voeren.

Datum aanmelding

Klik of tik om tekst in te voeren.

2. Welke gezinsleden zijn reeds op de hoogte van de betrokkenheid van Veilig Huis?

☐ Ingestemd

Ander: Klik of tik om tekst in te voeren.

☐ Ingelicht

☐ Niet ingelicht omwille van (vermoeden onveilige situatie)

3. Van welk geweldstype is er sprake of vermoeden?

☐ Partnergeweld

☐ Oudermishandeling

☐ Kindermishandeling

☐ Sibling geweld

☐ Ouderenmisbehandeling

☐ Eergerelateerd geweld

☐ Vechtscheiding

☐ Verontrustende opvoedingssituatie

☐ Kinderen getuige van geweld

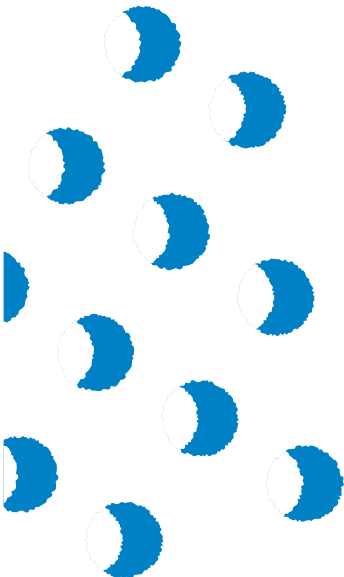
☐ Andere:

5. Korte situatieschets

Klik of tik om tekst in te voeren.

Primaire informatie	Persoon 1
Achternaam	Achternaam
Voornaam	Voornaam
Rijksregister-nummer	Rijksregister
Straatnaam en huisnummer	Adres
Gemeente en postcode	Gemeente
Geslacht	Kies een item.
Geboortedatum	Geboortedatum
Taal	Taal
Relatie t.a.v. elkaar	Relatie
Contact-gegevens	Gegevens

Kinderen	Persoon 1	Persoon 2	Persoon 3	Persoon 4
Achternaam	Achternaam	Achternaam	Achternaam	Achternaam
Voornaam	Voornaam	Voornaam	Voornaam	Voornaam
Rijksregister-nummer	Rijksregister	Rijksregister	Rijksregister	Rijksregister
Geslacht	Kies een item.	Kies een item.	Kies een item.	Kies een item.
Geboortedatum	Geboortedatum	Geboortedatum	Geboortedatum	Geboortedatum
Woont bij	Woont bij	Woont bij	Woont bij	Woont bij
Hulpverlening?	Kies een item.	Kies een item.	Kies een item.	Kies een item.
Slachtoffer?	Kies een item.	Kies een item.	Kies een item.	Kies een item.

7. Belangrijke factoren

| 29

8. Welke diensten zijn reeds bij het cliëntsysteem betrokken (voor zover bekend bij aanmelder)?

[illegible]

**9. Welke voorstellen hebben de cliënten zelf om het geweld te doen stoppen? /
Wat zijn de noden, wensen of verwachtingen van de cliënt?**

Klik of tik om tekst in te voeren.

30 |

**10. Welke voorstellen heeft de aanmelder om het geweld te doen stoppen? / Wat zijn de verwachtingen van de aanmelder
t.a.v. Veilig Huis?**

Klik of tik om tekst in te voeren.

COLOFON

Hoofdredactie: Lies Baarendse, Jonas Van Rossem

Eindredactie: Stad Mechelen

Met dank aan: Medewerkers Stad Mechelen, Veilig Huis Rivierenland, ella vzw, Sensoa vzw, Agentschap Integratie en Inburgering, Agentschap Opgroeien, CAW Boom Mechelen Lier, dOT vzw, GAMS België, Instituut voor de Gelijkheid van Vrouwen en Mannen

Publicatie: Stad Mechelen, Grote Markt 21, 2800 Mechelen www.mechelen.be

Opmaak: Brand-ink.be

Versie: mei 2024

V.U. Christophe Cools, Stad Mechelen, Grote Markt 21, 2800 Mechelen

Dit document is auteursrechtelijk beschermd.

Toestemming is vereist voor overname teksten, op welke wijze ook.